

QIZIQARLI MATEMATIK MASALALAR YECHISHNING INNAVATSION USULLARI.

Azimova Elmira Jamilovna
 Raximova Gulasal Shermat qizi
 Buxoro viloyati Xalq ta'limi boshqarmasi
 G'ijduvon tumani XTB tasarrufidagi
 10- umumta'lim maktabi
 matemateka fani o'qituvchisi

Anatatsiya: Ushbu maqolada qiziquvchi matematiklarni fanga yanada qiziqishini oshirishda va fan to'garaklari tashkil qilishda ilg'or samarali usullarni taklif etamiz.

Kalit so'zlar: Sonlar, raqamlar, masofa, natija, misollar, mantiqiy javoblar.

Ushbu maqolaning qiziqarli matematika va olimpiada masalalari deb atalishi bejiz emas. Matematika fani, B. Paskal aytganidek, o'ta jiddiy fan bo'lib, uni ozgina bo'lsa ham qiziqarli qilish imkoniyatlarini qo'ldan boy bermaslik zarur. Hozirda o'quv rejasiga shu nom bilan ataluvchi predmet kiritilishi va o'quvchilarimizni IQ darajasini oshirishda samarali natijaga erishamiz degan umiddamiz va shu nomdagi maqolani yozish zaruriyatini keltirib chiqardi.¹

1-masala:

Obidning uyining raqami 3 xonali son. Bu sondan birinchi raqamni olib tashlasa, Benning uyining raqami hosil bo'ladi. Benning uyining sonidan birinchi raqamni olib tashlasa, Kiaraning uyining raqami hosil bo'ladi. Obid, Ben va Kiaraning uylarining raqamlarini qo'shib chiqsa, natija 912 ga teng bo'ladi. Obidning uyining sonining ikkinchi raqami qanday? (Sonning birinchi raqami 0 bo'lishi mumkin emas)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 0

2-masala:

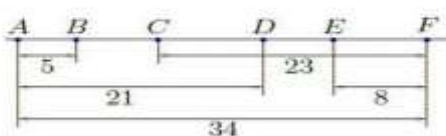
Anita, Klara, Maykl va Daniel olma yeyish bo'yicha musobaqa uyushtirishdi. Eng ko'p olma yegan inson g'olib deb hisoblanadi. Daniel Klaraga qaraganda ko'proq olma yedi, Maykl esa Anitaqa qaraganda kamroq olma yedi. Biz bilamizki, Daniel bu musobaqada g'olib bo'lmadi. Kim eng ko'p olma yedi?

A) Anita B) Klara C) Maykl
 D) Ani q emas

Javob:1-: Obidning uyining ikkinchi raqami E) 0 2-: A javob Anita

3. Rasmda A, B, C, D, E va F shaharlar orasidagi masofa kilometrlarda ifodalangan. C va D shaharlari orasidagi masofani kilometrlarda toping

A) 5 B) 6 C) 10 D) 11 E) 13

4. Gullar do'konida chinnigullar 3 ta guldonda turibdi. Birinchi guldonda 16 ta chinnigul, ikkinchisida 11 ta va uchinchisida 17 ta chinnigul bor. Sotuvchi ayol gullarni beshta chinniguldan iborat o'ramlar qilib sotdi. U bir nechta o'ram sotganidan so'ng qarasa yana bitta o'ram hosil qilish uchun chinnigullardan yetishmayotgan ekan. Sotuvchida nechta chinnigul qolgan?

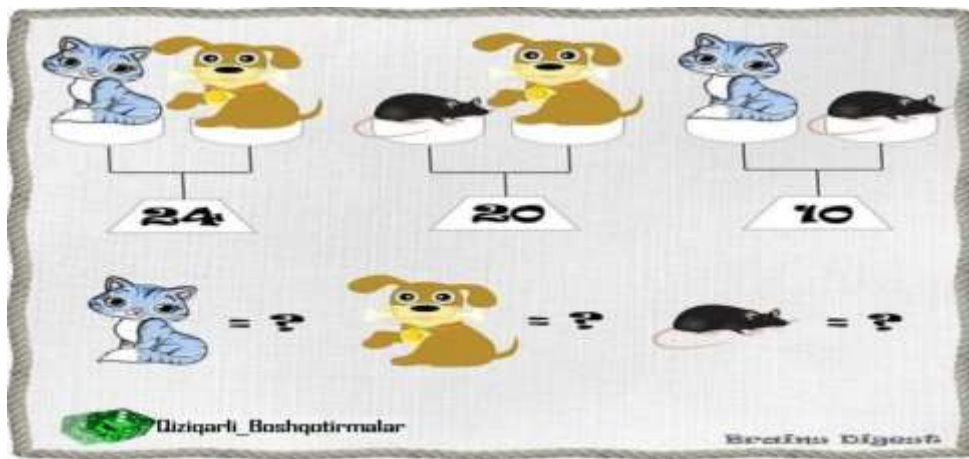

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

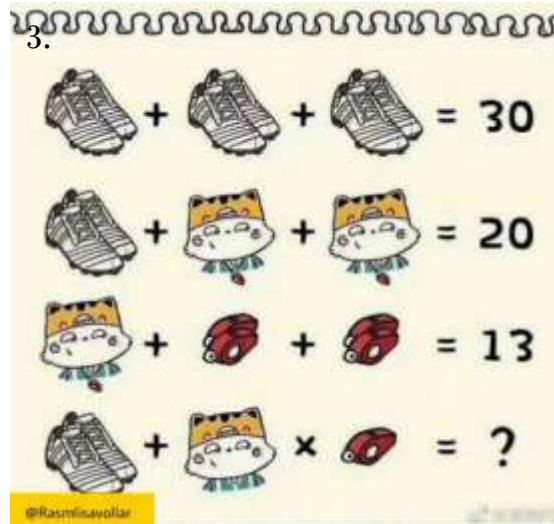
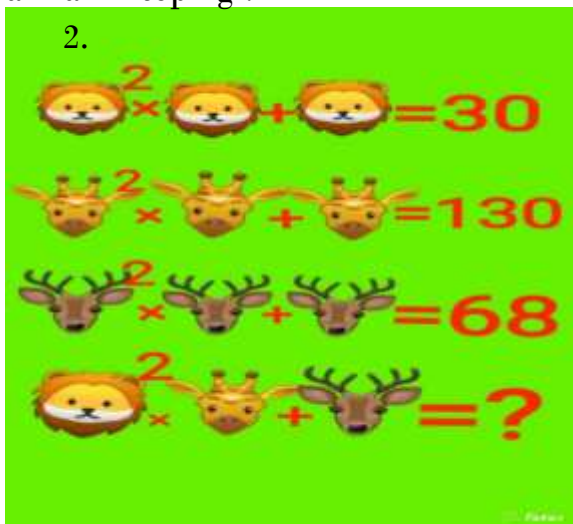
3-masala: B)

4-masala: D)

Quyidagi rasmi masalalar orqali o'quvchilarni fanga qiziqting va masalalarni yeching.

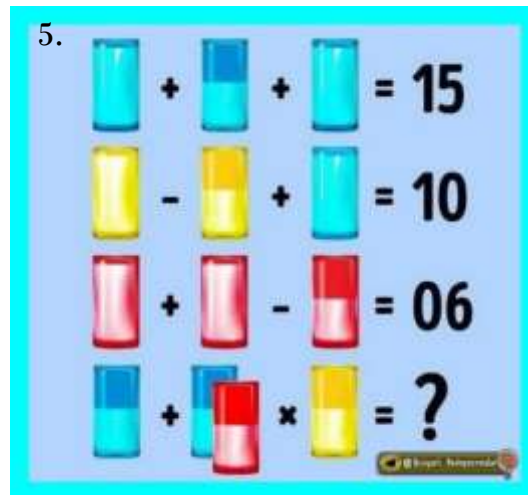
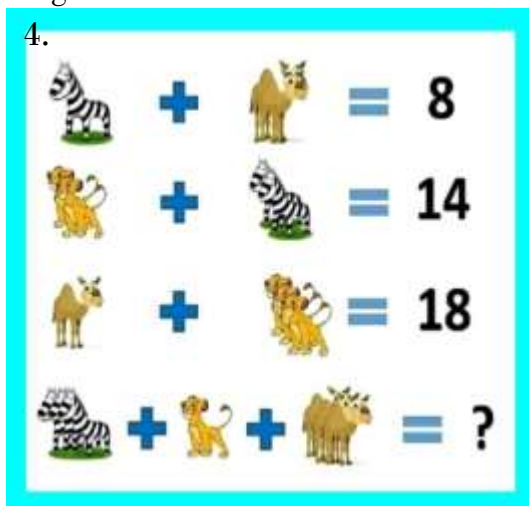

1. Mushuk va itning og'irligi 24 so'm Sichqon va itning og'irligi 20 so'm
Mushuk va sichqonning og'irligi 10 so'm bo'lsa. Mushuk, it, va sichqonning narxlarini toping ?²

2-masala: 2 ta she'r va 1 ta jirafaning ko'paytmasiga 1 ta bug'ini qo'shing ?

3-masala: 1 ta butsiga 1 ta hushtak va 1 ta qo'g'irchoq narxini ko'paytmasini qo'shing ?

1. A. A. A'zamov, B. K. Xaydarov. Matematika sayyorasi. „O'qituvchi“, T., 1993.
2. Sh. A. Ayupov, B. B. Rixsiyev, O. Sh. Qo'chqomv. Matematika olimpiadalari masalalari. I, II qismlar, „FAN“ T., 2004